

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 GRUDNIA 1933 ROKU

POROZUMIENIA PRZEMYSŁOWO-ROLNICZE

Podobnie jak w latach poprzednich i wzorem jesiennych tegorocznych narad, dn. 2 grudnia r. b. odbyło się na terenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie zebranie porozumiewawcze między przedstawicielami sfer przemysłowych i sfer rolniczych w sprawie ustalenia kontyngentów przywozowych na surowce tłuszczowe, służące do fabrykacji ciekłych olejów roślinnych. Naradzie przewodniczył czołowy delegat rolnictwa, p. Minister Jerzy Gościcki. Po raz pierwszy w posiedzeniu wziął udział niedawno zorganizowany Związek Producentów Nasion Oleistych, którego przedstawiciele zadeklarowali z początkiem narad gotowość najdalej idącej współpracy z przemysłem. Idea takiej kollaboracji była wysuwana z naszej strony już oddawna, czego zresztą Związek Przemysłu Chemicznego niejednokrotnie dawał dowody.

Ostatnie zebranie miało na celu ustalenie wysokości kontyngentów przywozowych. W sprawie ciekłych roślinnych olejów jadalnych, przemysł zajął następujące stanowisko:

Stosownie do porozumienia między przemysłem i rolnictwem, jakie miało miejsce we wrześniu roku bieżącego, prowizoryczne kontyngenty przywozowe do końca bieżącego roku kalendarzowego wynosiły, w przeliczeniu na olej, 4.000 tonn. Na sumę tę składały się: 655 tonn oleju soya w formie oleju surowego, 150 tonn oleju soya przywiezionego w formie bobu, 320 tonn oleju arachidowego przywiezionego w formie orzeszków, oraz 2.875 tonn oleju słonecznikowego przywiezionego w formie nasion. Praktycznie jednak okazały się pewne niedobory. Preliminowany we wrześniu zbiór rzepaku w kraju okazał się w istocie niższy: zamiast 2.000 tonn oleju rzepakowego otrzymano tylko 1.500 tonn. Powstały 500 tonnowy niedobór musi być pokryty zwiększonym przywozem. Ponadto, słonecznik okazał się w roku bieżącym mniej wydajny, część zaś oleju słonecznikowego została zużyta na cele techniczne; z tych tytułów powstaje łączny niedobór 486 tonn oleju. Razem więc do końca roku kalendarzowego brak 1.186 tonn ciekłych olejów roślinnych, które muszą być przywiezione jeszcze w roku 1933.

Jeżeli chodzi o okres do końca roku gospodarczego — czyli od 1 stycznia do 1 sierpnia 1934 — to rozumowanie nasze opierało się na

faktycznym zużyciu ciekłych olejów roślinnych do celów jadalnych w roku gospodarczym 1932/33, kiedy wynosiło ono 15.400 tonn. Preliminując, że zapotrzebowanie w bieżącym roku gospodarczym będzie równe faktycznej konsumpcji w ubiegłym roku, odejmując dalej od 15.400 tonn 6.000 tonn oleju za czas od początku roku gospodarczego do końca roku kalendarzowego (t. j. 4.000 tonn z importu + 2.000 tonn preliminowanego oleju rzepakowego, bez uwzględnienia niedoboru rzepaku) — otrzymujemy zapotrzebowanie ciekłych olejów roślinnych od dn. 1 stycznia do 1 sierpnia 1934 w wysokości 9.400 tonn.

Strona rolnicza rozumowanie swoje co do wysokości kontyngentu przywozowego oparła na analogicznym rachunku. Za punkt wyjścia wzięto jednak inną liczbę faktycznej konsumpcji ciekłych olejów jadalnych w roku gospodarczym 1932/33, mianowicie 14.000 tonn. Różnice obliczeniowe wynikają z odmiennej oceny zbioru krajowych surowców oleistych. Od liczby 14.000 tonn strona rolnicza odejmuje 4.000 tonn importu za okres do 1 stycznia r. b., pozostała zaś różnicę zmniejsza o 3.200 tonn w domniemaniu, że taka właśnie ilość (w przeliczeniu na olej) rzepaku i maku znajduje się jeszcze na rynku. Do obliczeń bowiem rolniczych włączone zostały krajowe nasiona maku, których dotychczas nie braliśmy w rachubę. Z oświadczenia strony rolniczej wynika, że nasiona maku, jeszcze przemysłowo nieprzerabiane, powinny być jednak uwzględnione w ogólnym preliminarzu tłuszczowym naszego kraju. W ostatecznym rezultacie, strona rolnicza zaproponowała kontyngent 6.800 tonn — w przeliczeniu na olej — na okres od dn. 1 stycznia do 1 sierpnia 1934.

Ponieważ sprawa maku nie jest jeszcze przez przemysł zbadana, nie zostały też poczynione próby techniczne co do możliwości przerobu maku krajowego, więc w ostatecznym rezultacie zawarto prowizoryczne porozumienie, którego mocą kontyngent na cały rok gospodarczy 1933/34 wyznaczony został w wysokości 12.600 tonn w przeliczeniu na olej. Od sumy tej musi być odjęty faktycznie dokonany od dn. 1 sierpnia 1933 import, otrzymany zaś rezultat zmniejszony będzie o 1.600 tonn, jako rezerwa na pozostałe w niewielkich ilościach zapasy rzepaku

oraz na mak. Z chwilą zbadania realnych możliwości przerobu maku, więc w ciągu najbliższych paru miesięcy, zwołana będzie ponowna narada — celem zadecydowania o możliwości ewentualnego importu jeszcze 1.600 tonn, w przeliczeniu na olej.

Strona przemysłowa oświadczyła ponadto, że preliminowany we wrześniu roku bieżącego kontyngent przywózowy oleju sezamowego na potrzeby fabryk konserw rybnych, w wysokości 600 tonn, powinien być stosownie — do życzenia tych fabryk — przerzucony na olej sojowy. Strona rolnicza zaproponowała jednak omówienie sprawy dopiero na tem zebraniu, które rozważać będzie możliwości wspomnianego wyżej dodatkowego importu.

W sprawie siemienia lnianego strona przemysłowa zajęła następujące stanowisko:

Przeciętny przywóz siemienia lnianego za lata kalendarzowe 1931, 1932, 1933 wynosi powyżej 12.000 tonn rocznie. Aczkolwiek zbiór siemienia lnianego był w roku bieżącym niższy, niż w latach poprzednich, to jednak nie proponowaliśmy podwyższenia kontyngentu przywózowego na siemię lniane w r. 1934, ograniczając ten kontyngent do przeciętnej trzech lat poprzednich, t. j. do 12.000 tonn.

Strona rolnicza oświadczyła, że na rynku znajdują się jeszcze zapasy siemienia lnianego w wysokości ok. 3.000 tonn. Wobec tego kontyngent przywózowy na rok gospodarczy należy wy-

znaczyć w wysokości 9.000 tonn, zmniejszając go o faktycznie dokonany import od początku roku gospodarczego.

Ze stanowiskiem tem trudno było się pogodzić, jednak w drodze kompromisu ustalono kontyngent na przywóz nasion lnianych, wynikający z następującej formuły: za punkt wyjścia przyjęto kontyngent za rok gospodarczy 1933/34 w wysokości 11.500 tonn. Kontyngent ten należy zmniejszyć o faktycznie dokonany import od dn. 1 sierpnia 1933. Otrzymana w ten sposób liczba, zmniejszona o 30%, stanowi prowizoryczny kontyngent od dn. 15 lutego 1933. W sprawie ewentualnego przywozu pozostałych 30% odbędzie się ponowna narada.

W ten sposób osiągnięty został przez przemysł i rolnictwo wspólny punkt widzenia na niezbędne kontyngenty przywózowe w zakresie roślinnych surowców tłuszczowych do produkcji olejów ciekłych. Należy stwierdzić, że tylko obustronna dobra wola potrafiła doprowadzić do kompromisu w sprawach, gdzie początkowe stanowiska różniły się w bardzo znacznych granicach.

Zarówno dotychczasowe doświadczenia, jak ostatnie posiedzenie potwierdzają formułowaną przez nas oddawna tezę, iż rozwiązania najbardziej nawet skomplikowanych zagadnień gospodarczych należy szukać na drodze bezpośrednio porozumiewania się sfer zainteresowanych.

WSPÓLPRACA ZWIĄZKU PRZEM. CHEMICZNEGO PRZY ROKOWANIACH O TRAKTATY HANDLOWE

Od kilku miesięcy jesteśmy w okresie negocjacji traktatowych, prowadzonych przez Polskę jednocześnie z całym szeregiem krajów. Nastąpiło już porozumienie z Belgją, Austrią, Szwecją i Holandją; trwają rokowania z Francją, z Czechosłowacją, Szwajcarią; rozpoczynają się z Finlandją, Danją i Kanadą; przewidywane są w styczniu z Anglią i Włochami.

Znamiennym faktem jest, że przy wszystkich rokowaniach przez naszych kontrahentów wysuwane są liczne postulaty, zmierzające do obniżki stawek polskiej taryfy celnej w zakresie produkcji chemicznej. Tak np. Francja wysunęła przeszło 120 postulatów chemicznych, Szwajcaria przeszło 60, Czechosłowacja ok. 40. Cyfry te niewiele jeszcze mówią; często rozpiętość żądań, żądanych przez mniejsze nawet państwa, stwarza poważne trudności i niebezpieczeństwa dla naszego przemysłu chemicznego.

Zasadnicze stanowisko Związku Przemysłu Chemicznego znane jest oddawna: nie domagamy się dla produkcji krajowej nadmiernej taryfy, ale uważamy stałą konsekwentną ochronę celną za kardynalny warunek istnienia i rozwoju przemysłu chemicznego. Z drugiej strony — rozumiemy konieczność kompromisów traktatowych i niezbędność pewnych ofiar ze strony

przemysłu w imię poparcia eksportu produktów rolniczych i hodowlanych.

W tym stanie rzeczy — Związek nie może się ograniczać do składania memorjałów, odtwarzających naszą opinię o żądaniach zagranicznych kontrahentów. Osobisty udział rzeczoznawców chemicznych jest niezbędny przy wszystkich prawie rokowaniach traktatowych. Zarówno czynniki rządowe, jak Rada Traktatowa podzielają opinię, że sprawy chemiczne są tak specjalne i tak złożone, że wymagają koniecznie bezpośredniej współpracy ekspertów.

Związek Przemysłu Chemicznego — wysyłając swych delegatów do Brukseli, Paryża, Berna i t. d., spełnia ważne i zasadnicze zadania. Działalność w tym kierunku pociąga za sobą poważne koszty, które nie mogą być pokryte w ramach zwyczajnego budżetu. Wynika przeto konieczność pokrycia tych wydatków specjalnymi wpływami przedsiębiorstw.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Jesteśmy w możności zasygnalizować podjęcie w ostatnich tygodniach fabrykacji farb wodnych dla przemysłu garbarskiego, przez Fabrykę Farb „Zawodzie” w Częstochowie. Farby te są przeznaczone do skór miękkich i były dotychczas sprowadzane z zagranicy.

Sp. Akc. „Dr. Rattner“ w Warszawie wypuściła na rynek specjalną farbę, chroniącą żelazo, stal i drzewo przed wpływami powietrza i wody. Produkcja tej farby, pod nazwą „Bitumastic“, prowadzona jest na podstawie licencji angielskiej, przyczem na podkreślenie zasługuje fakt, że tylko dwa poza Polską kraje (Francja i Stany Zjednoczone) korzystają w tym zakresie z licencji angielskiej.

WSRÓD KSIĄŻEK

Bieżący 11 numer „Przeglądu Organizacji“ poświęcony jest doniosłemu zagadnieniu organizacji obrony przeciwlotniczej zakładów przemysłowych.

Zwracając zupełnie szczególną uwagę zrzeszonych przedsiębiorstw na konieczność dokładnego zapoznania się z nader interesującym i w bardzo ciekawej formie podanym materiałem, uważamy za niezbędne podkreślić, że opublikowane w Nr. 11 „Przeglądu Organizacji“ artykuły opracowane są pod całkiem specjalnym kątem widzenia. Mianowicie, autorzy podchodzą do zagadnienia obrony przeciwlotniczej z punktu widzenia zakładu przemysłowego. Obok ogólnych artykułów, dotyczących niebezpieczeństwa lotniczego i powszechnej obrony przeciwlotniczej kraju, znajdujemy też szczegółowe opracowania w zakresie roli kierownictwa zakładu przemysłowego w przygotowaniu obrony przeciwlotniczej, wymagań budownictwa przemysłowego, organizacji obrony fabryk i t. d. Autorami tych opracowań są najbardziej kompetentni oficerowie armji polskiej.

Na końcu zeszytu znajduje się ciekawa choć zwięzła biblijografia, dotycząca fabrycznej obrony przeciwlotniczej.

KRONIKA

Istnieje możliwość eksploatacji w Turcji — przy pomocy polskich kapitałów — kopalni siarki. Bliższe wiadomości znajdują się w biurze Związku.

Dn. 2 grudnia r. b. odbyło się w Warszawie otwarcie wystawy „Walczy z gruźlicą“ organizowanej z okazji V Ogólnopolskiego Zjazdu Przeciwigruźliczego. Wystawa urządzona została pod bezpośrednim kierownictwem Prezesa Komitetu Wystawy, Nacz. Wydz. Farmaceutycznego Min. Opieki Społecznej, p. pułk. Wacława Sokolewicza. Wystawa obejmuje dwa działy: dydaktyczno-naukowy i przemysłowy.

Związek Przemysłu Chemicznego, mianowicie Sekcja Farmaceutyczna Związku, wzięła żywy udział w Wystawie. Wszystkie należące do Związku przedsiębiorstwa chemiczno-farmaceutyczne urządziły stoiska, obrazujące bądź całościowo wytwórczości fabrycznej, bądź szczególnie zatrzymując się na jednym tylko preparacie. Ciekawe są te zwłaszcza stoiska, które

wskazują przebieg produkcji — począwszy od materiału wyjściowego aż do skończonego produktu, leku. Niezależnie od eksponatów poszczególnych firm, Związek Przemysłu Chemicznego (jako organizacja) wystawił specjalnie wykonany wykres, obrazujący rozwój produkcji chemiczno-farmaceutycznej w Polsce od r. 1918 do 1933.

Od chwili wybuchu wojny światowej nie były jeszcze zwoływane powszechne międzynarodowe Kongresy Chemiczne — w ścisłym znaczeniu tego słowa. Wprawdzie co dwa lata odbywają się zebrania Międzynarodowej Unji Chemicznej, co roku — Kongresy Chemji Przemysłowej. Jednak posiedzenia Unji mają raczej charakter zebrań oficjalnych delegatów poszczególnych krajów, komisje obradują zaś w permanencji nad konkretnymi zagadnieniami. Kongresy Chemji Przemysłowej zwoływane są przez francuskie Towarzystwo Chemji Przemysłowej i choć biorą w nich udział delegaci innych poza Francją krajów, to jednak Kongresy te mają raczej cechę międzynarodowych, niż są niemi w istocie.

Międzynarodowy Kongres Chemiczny, o wyraznym charakterze powszechności, więc bez obowiązku organizacyjnego — nie obradował w czasach powojennych ani razu. Dopiero w chwili obecnej i, dodać trzeba, po kilkakrotnym przesuwaniu terminu, wyznaczono ostatecznie Madryt jako miejsce, i kwiecień r. 1934 — jako czas odbycia Kongresu.

Celem zorientowania się, jaka ilość chemików polskich mogłaby wziąć udział w kongresie madryckim — najprzejmiej prosimy zrzeszone przedsiębiorstwa o możliwie śpieszne poinformowanie nas, czy zamierzałyby uczestniczyć w tej międzynarodowej manifestacji chemicznej i ile mianowicie osób udałoby się z każdego przedsiębiorstwa w kwietniu 1934 r. do Madrytu.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W „Dz. Ust. Rz. P.“ Nr. 96, z dn. 9 grudnia r. b. pod poz. 741 ukazało się dalsze (piąte z kolei) Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa o ulgach celnych. Rozporządzenie zawiera listę ulg t. zw. „Korygujących“, to jest zmniejszających poziom ochrony (dla towarów niewyrabianych w kraju), podniesiony wskutek wprowadzenia stawek nowej taryfy celnej.

Rozporządzenie obejmuje — między innymi — długi szereg artykułów chemicznych i obowiązuje do dnia 30 kwietnia 1934 r.

ECHA

P. Inż. T. Zamojski, Wicedyrektor Związku, w dn. 9 b. m. wyjechał do Paryża w sprawach związanych z rokowaniami o traktat handlowy z Francją.

**NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO**

Aceton	450 zł.	Mączka kostna odklejona 30% P ₂ O ₅	15 zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	170 "	" rogowa 13/14% N	40 "
" " czysty 99%	300 "	Naftalin surowy prasowany	28,00 "
* Amoniak skroplony za 1 kg NH ₃	1,80 "	" czysty w łuskach	52,50 "
* Azotniak mielony za 1 kg % N ₂	1,54 "	Octan sodu	120 "
* " granulowany za 1 kg % N ₂	1,69 "	" ołowiu	215 "
Azotan amonu	100 "	Oleina	175 "
Azotyn sodowy	120 "	Oleum 20%	19,24 "
Benzol handlowy 90%	92 "	Olej lniany	115 "
" czysty	104 "	* Potaż kalcynowany 90/95%	120 "
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50 "	* Potaż żrący topiony 88/92%	140 "
* Boraks	110—125 "	Pirydyna czysta dla celów analitycznych za 1 kg	8,00 "
Chlorek cynku 50° Bé	30 "	Smoła preparowana	16,50 "
Chlorek wapna bielący	30,6 "	Saletra potasowa	130 "
Chlorek wapnia (CaCl ₂)	20—22 "	* Saletra sodowa przem. zwyczajna	65 "
Chloroform czysty	800 "	* Saletra sodowa przem. raz rafinowana	90 "
" "pro narcosi"	1,800 "	Saletra sodowa podwójnie rafinowana	100 "
Eter siarkowy	390 "	Siarczan amonu	27,60 "
Fenol czysty	265 "	* Siarczan miedzi	65—75 "
Formalina 40%	270 "	* Siarczek sodu 60/62%	60 "
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220 "	Soda amonjakalna	25 "
" " techniczna 85/88%	160 "	" kaustyczna	60 "
* Karbid granulowany	70 "	Sól glauberska krystaliczna	7,00 "
Karbid drobny za % kg.	66 "	Stearyna	155 "
Karbolineum	29,75 "	Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10,72 "
Klej kostny	230 "	Toluol czysty	115 "
Klej skórny biały	220 "	Woda amonjakalna chem. czysta zaw. ± 25% NH ₃	60 "
Krezol czysty	128 "	Żelatyna techn.	400 "
Kwas azotowy tech. czysty za 100% HNO ₃	93 "		
Kwas mrówkowy 85%	241 "		
Kwas siarkowy 60° Bé	6,00 "		
" solny 19°/21° Bé	12,25 "		
" octowy techn. 30%	100 "		

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

**KOMUNIKACJA LOTNICZA ZAPEWNIĄ MAKSIMUM WYGODY
OSZCZĘDNOŚCI CZASU I BEZPIECZEŃSTWA**
PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: „PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BOŚ RUTA Sp. Akc.", Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI 3. m. 8, tel. 8-38-78. „WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165. ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN- NICY, S. A. Henryków pod War- szawą, Tel. II podm Jabłonna 5. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Piotrkowska 80, tel. 186-12.	Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE- VER” Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.	Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa. Mazowiecka 7, 5.84-30
Chlorek wapna bielący. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94.	Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM”, Warsza- wa, Wierzbowa 9, tel. 206-80. Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW” Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.	Słomka i włosie wiskozowe: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.
Chlorek wapnia (CaCl₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39. FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW”, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.	Smoła pierwszorzędowa: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczow- ska 16, tel. Centrala-Spiess. „FR. KARPINSKI SPÓŁKA AK- CYJNA”, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94. Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kau- styczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Gliceryna farmaceutyczna i technicz- na: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Klej kostny i skórny: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Soda kaustyczna. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94.
	Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.	Sól glauberska krystaliczna: „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.
		Stearyna: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
		Żelazokrzem 45% i 75%: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11

